

ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಜೈಮಿನಿರುವಾಚಃ—

ಏತತ್ತೇ ಚರಿತಂ ಸರ್ವಂ ಸಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
 ಸಂಕ್ಷೇಪವಿಸ್ತರಾಭ್ಯಾಂ ತು ಕಥಿತಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ || ೧ ||

ಖಂಡೋಽಯಂ ಭಾರತೋ ನಾನು ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಮಾಯತಃ |
 ನವಯೋಜನಸಾಹಸ್ರಂ ವಿಸ್ತಾರಪರಿಮಂಡಲಮ್ || ೨ ||

ಪುತ್ರೈಸ್ತಸ್ಯ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಮೃಗಯದ್ಭಿಸ್ತರಂಗಮಮ್ |
 ಯೋಜನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ತು ಖಾತ್ವಾಷ್ಟೈ ವಿನಿಪಾದಿತಾಃ || ೩ ||

ಸಗರಸ್ಯ ಸುತೈರ್ಯಸ್ಮಾದ್ವರ್ಧಿತೋ ಮಕರಾಲಯಃ |
 ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ಲೋಕೇಷು ಸಾಗರಾಖ್ಯಾನನಾಪ್ತವಾನ್ || ೪ ||

೧. ಜೈಮಿನಿಮುನಿಯು ಇಂತೆಂದನು :- ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಸಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಈ ಸಕಲ ಚರಿತ್ರೆಯು ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರಗಳಿಂದ ವಿಶದವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೨. ಮಧ್ಯಮ ಭುವನದಲ್ಲಿ ಈ ಭರತಖಂಡವು ದಕ್ಷಿಣ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವುದು. ಇದರ ವರ್ತುಲ ಪರಿಮಾಣವು ಒಂಭತ್ತು ಯೋಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಪರಿಮಿತವಾಗಿದೆ.

೩. ಹೀಗಿರಲು ಆ ಸಗರ ರಾಜನ ಪುತ್ರರಿಂದ ಅಶ್ವನನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಸಹಸ್ರ ಯೋಜನ ಪರಿಮಾಣದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಗೆದು ಅಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ಕಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೪. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೊಸಳೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಸಮುದ್ರವು ಸಗರ ಪುತ್ರರಿಂದ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಆ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಆ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾಗರವೆಂಬ ಅನ್ವರ್ಥ ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

- ಬ್ರಹ್ಮಪಾದಾವಧಿ ಮಹೀಂ ಸತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕಾನನಾಮ್ |
 ಅಭಿಃ ಸಂಕ್ರಮಯಾನಾಸ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ನಿಜಾಂಭಸಾ || ೫ ||
- ತತಸ್ತನ್ನಿಲಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಸದೇನಾಸುರಮಾನವಾಃ |
 ಇತಸ್ತತಶ್ಚ ಸಂಜಾತಾ ದುಃಖೇನ ಮಹತಾನ್ವಿತಾಃ || ೬ ||
- ಗೋಕರ್ಣಂ ನಾಮ ವಿಖ್ಯಾತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸರ್ವಸುರಾರ್ಚಿತಮ್ |
 ಸಾರ್ಧಯೋಜನವಿಸ್ತಾರಂ ತೀರೇ ಪಶ್ಚಿಮವಾರಿಧೇಃ || ೭ ||
- ತತ್ರಾಸಂಖ್ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಮುನಿದೇವಾಲಯಾಶ್ಚ ವೈ |
 ವಸಂತಿ ಸಿದ್ಧಸಂಘಾಶ್ಚ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಪುರಾ ನೃಪ || ೮ ||
- ಕ್ಷೇತ್ರಂ ತಲ್ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತಂ ಸರ್ವಪಾಪಹರಂ ಶುಭಮ್ |
 ತತ್ತೀರ್ಥಮಬ್ಧೇರಪತದ್ಭಾಗೇ ದಕ್ಷಿಣಪಶ್ಚಿಮೇ || ೯ ||

೫. ಸಮುದ್ರವು ಅನೇಕ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರ-ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಪಾದದವರೆಗೆ ತನ್ನ ಜಲರಾಶಿಯಿಂದ ಮುಳುಗಿಸಿ ಆಕ್ರಮಣ ವನ್ನು ಮಾಡಿತು.

೬. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ದೇವ-ಅಸುರ-ಮಾನವರು ಹೆಚ್ಚಾದ ದುಃಖದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.

೭. ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರ ಪರಿಮಾಣ ವುಳ್ಳ, ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣವೆಂಬ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು.

೮. ರಾಜನೆ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾತೀತವಾದ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಗಳೂ, ಮುನಿಗಳ ವಾಸ ಶಾಲೆಗಳೂ, ದೇವಾಲಯಗಳೂ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧರ ವೃಂದಗಳೂ ಇರುವುವು.

೯. ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣಮಾಡುವ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ಆ ತೀರ್ಥವು ಸಮುದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಗಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ.

ಯತ್ರ ಸರ್ವೇ ತಪಸ್ತಸ್ತಾ ನುನಯಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ |
ನಿರ್ವಾಣಂ ಪರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪುನರಾವೃತ್ತಿವರ್ಜಿತಮ್ || ೧೦ ||

ತತ್ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಭೂತಗಣೈಃ ಸಹ |
ದೇವ್ಯಾ ಚ ಸಕಲೈರ್ದೇವೈರ್ನಿತ್ಯಂ ವಸತಿ ಶಂಕರಃ || ೧೧ ||

ಏನಾಂಸಿ ಯತ್ಸಮುದ್ಧಿಶ್ಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವತಾಮ್ |
ನೃಣಾಮಾಶು ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರವಾತೇ ಶುಷ್ಕಪರ್ಣವತ್ || ೧೨ ||

ತತ್ಕ್ಷೇತ್ರಸೇವನರತಿನೈವ ಜಾತ್ವಭಿಜಾಯತೇ |
ಸಮಿಸೇ ವಸಮಾನಾನಾಮಪಿ ಪುಂಸಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ || ೧೩ ||

ಮಹತಾ ಸುಕೃತೇನೈವ ತತ್ಕ್ಷೇತ್ರಗಮನೇ ರತಿಃ |
ನೃಣಾಂ ಸಂಜಾಯತೇ ರಾಜನ್ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಂಚನ || ೧೪ ||

೧೦. ಆ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಠಿನ ತಪೋನಿಯಮಾಸಕ್ತರಾದ ಸಕಲ ಮುನಿಗಳು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಪರಮ ಮುಕ್ತಿ ರೂಪವಾದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

೧೧. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯ ಆನಂದದಿಂದ ಶಂಕರನು ತನ್ನ ಅನೇಕ ಭೂತಗಣದ ಪರಿವಾರದಿಂದಲೂ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತೀ ದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಸಹಿತನಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

೧೨. ಮಾನವರು ಯಾವ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಒಣಗಿದ ಎಲೆಯು ಹಾರಿ ಹೋದಂತೆ ಅವರ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳು ಬೇಗ ಲಯಹೊಂದುವುವು.

೧೩. ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರೂ ದುಷ್ಟಾಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ ಜನರಿಗೆ ಆ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿರುಚಿಯು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

೧೪. ರಾಜನೆ! ಮಾನವರಿಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿರುಚಿಯು ಮಹಾ ಸುಕೃತರಾಶಿಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವುದು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಶ್ರೇಯೋ ಮಾರ್ಗದ ಅಭಿರುಚಿಯು ಹುಟ್ಟಲಾರದು.

ನಿರ್ಬಂಧೇನ ತು ಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಾಣಿನಃ ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾಃ |
ಮ್ರಿಯಂತೇ ನೃಪ ಸದ್ಯಸ್ತೇ ಸ್ವರ್ಗಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಶಾಶ್ವತಮ್ || ೧೫ ||

ಸ್ತೃತ್ಯಾಪಿ ಸಕಲೈಃ ಪಾಪೈರ್ಯಸ್ಯ ಮುಚ್ಯೇತ ಮಾನವಃ |
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಮುತ್ತಮಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥನಿಕೇತನಮ್ || ೧೬ ||

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚೈತೇಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಯಜಂತಶ್ಚ ಸದಾಶಿವಮ್ |
ಸಿದ್ಧಿಕಾಮಾ ವಸಂತಿ ಸ್ಮ ಮುನಯಸ್ತತ್ರ ಕೇಚನ || ೧೭ ||

ಕಾಮಕ್ರೋಧವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ ವೀತಮತ್ಸರಾಃ |
ನಿವಸಂತ್ಯಚಿರೇಣೈವ ತತ್ಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಹಿ || ೧೮ ||

ಜಪಹೋನುರತಾಃ ಶಾಂತಾ ನಿಯತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ |
ವಸಂತಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಯೇ ತೇ ಹಿ ಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತ್ಯಭೀಷ್ಣಿತಾಮ್ || ೧೯ ||

೧೫. ರಾಜನೆ! ಸ್ಥಾವರ-ಜಂಗಮಗಳ ವೈರಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದುತ್ತವೆಯೋ ಅವು ಕೂಡಲೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವುವು.

೧೬. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಮಾಸ್ಮರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಮಾನವನು ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತನಾಗುವನೋ, ಅಂತಹ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಾದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸರ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದುದು.

೧೭. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಕೆಲವರು ಮುನಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಇಷ್ಟವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಲಿರುವರು.

೧೮. ಆ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಗಳೆಂಬ ಅಂತಃಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ, ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮತ್ಸರ ದೋಷವುಳ್ಳವರಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಬಲು ಬೇಗ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

೧೯. ಆ ಉತ್ತಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಪ-ಹೋಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರೂ, ಶಾಂತರೂ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರೂ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೂ ಆಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಮಾನವರು ಇಷ್ಟವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ದಾನಹೋಮಜಸಾಧ್ಯಂ ವೈ ಪಿತೃದೇವದ್ವಿಜಾರ್ಚನಮ್ |
ಅನ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಕೋಟಿಗುಣಿತಂ ಭವೇತ್ತಸ್ಮಿನ್ ಫಲಂ ನೃಪ || ೨೦ ||

ಅಂಭೋಧಿಸಲಿಲೇ ಮಗ್ನೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷೇತ್ರೇತಿಪಾವನೇ |
ಮಹತಾ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಾ ಮುನಯಸ್ತನ್ನಿನಾಸಿನಃ || ೨೧ ||

ಸಹ್ಯಂ ಶಿಖರಿಣಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ನಿಲಯಾರ್ಥಂ ಸಮಾರುಹನ್ |
ವಸಂತಸ್ತತ್ರ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸಂಪ್ರಧಾರ್ಯ ಪರಸ್ಪರಮ್ || ೨೨ ||

ಮಹೇಂದ್ರಾದ್ರೌ ತಪಸ್ಕಂತಂ ರಾಮಂ ಗಂತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮುಃ |

ರಾಜೋನಾಚ :-

ಅಗಸ್ತ್ಯಪಿತತೋಯೇಽಬ್ಧೌ ಪರಿತೋ ರಾಜನಂದನೈಃ || ೨೩ ||

ಖಾತ್ವಾಧಃಪಾತಿತೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸತೀರ್ಥಾಶ್ರಮಕಾನನೇ |
ಭೂಭಾಗೇಷು ತಥಾನ್ಯೇಷು ಪುರಗ್ರಾಮಾಕರಾದಿಷು || ೨೪ ||

೨೦. ರಾಜನಿ! ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿದ ದಾನ, ಹೋಮ, ಜಪ, ಮುಂತಾದ ಸತ್ಕರ್ಮವೂ ಪಿತೃ, ದೇವ, ದ್ವಿಜರ ಅರ್ಚನೆಯೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೋಟಿ ಗುಣ ಅತಿಶಯ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.

೨೧. ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾದ ಆ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಮುದ್ರದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಲು ಮಹತ್ತರವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಲಿಸಿದರು.

೨೨. ಮತ್ತು ತಾವು ವಾಸಮಾಡಲು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಹ್ಯಪರ್ವತವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರು. ಆ ಸಹ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು.

೨೩. ತರುವಾಯ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರ್ಗವರಾಮನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದರು. ರಾಜನು ಇಂತೆಂದನು:- ಮುನಿಯೆ! ಅಗಸ್ತ್ಯ ಎ೦ನಿಯು ಜಲವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿರುವ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಗರ ರಾಜ ನಂದನರು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕೆಡವಿದರು.

೨೪. ತೀರ್ಥ, ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮ, ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಅಗೆದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆಹಾಕಿ ಪುರ-ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಮೂಹವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರು.

ವಿನಾಶಿತೇಷು ದೇಶೇಷು ಸಮುದ್ರೋಪಾಂತವರ್ತಿಷು |
 ಕಿಮುಕಾರ್ಷುಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಜನಾಸ್ತನ್ನಿಲಯಾಸ್ತತಃ || ೨೫ ||

ತತ್ರೈವ ಚಾವಸನ್ ಕೃಚ್ಛ್ಚಾತ್ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾನ್ಯತ್ರವಾ ತತಃ |
 ಕಿಯತಾ ಚೈವ ಕಾಲೇನ ಸಂಪೂರ್ಣೋಽಭೂದಪಾಂ ನಿಧಿಃ
 ಕೇನ ವಾಪಿ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನೇತದ್ವದಸ್ಸ ಮೇ || ೨೬ ||

ಜೈಮಿನಿರುವಾಚ :—

ಅನೂಪೇಷು ಪ್ರದೇಶೇಷು|ನಾಶಿತೇಷು ದುರಾತ್ಮಭಿಃ || ೨೭ ||

ಜನಾಸ್ತನ್ನಿಲಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಂಪ್ರಯಾತಾ ಇತಸ್ತತಃ |
 ತತ್ರೈವ ಚಾವಸನ್ ಕೃಚ್ಛ್ಚಾತ್ ಕೇಚಿತ್ ಕ್ಷೇತ್ರನಿವಾಸಿನಃ || ೨೮ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ರಾಜನ್ಮಂಶುಮತಃ ಸುತಃ |
 ಬಭೂವ ಭುವಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದಿಲೀಪ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || ೨೯ ||

೨೫. ಹಾಗು ಸಮುದ್ರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದರು. ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೆ! ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಜನರು ತರುವಾಯ ಏನು ಮಾಡಿದರು?

೨೬. ಬಹಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ? ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರೆ? ಸಮುದ್ರವು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯಿತು? ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯಿತು? ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯೆ! ಇದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

೨೭. ಜೈಮಿನಿ ಮುನಿಯು ಇಂತೆಂದನು :—ದುರಾತ್ಮರಾದ ಸಗರ ರಾಜ ಪುತ್ರರು ಜಲರಾಶಿಯ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರಲ್ಲವೆ.

೨೮. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಜನರು ಆಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಾಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

೨೯. ರಾಜನೆ! ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೂ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪನೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಅಂಶುಮಂತನ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿದನು.

ರಾಜ್ಯೇಭಿಷಿಚ್ಯ ತಂ ಸಮ್ಯಗ್ಬುಕ್ತಭೋಗೋಽಂತುಮಾನ್ಮುಪಃ |
ವನಂ ಜಗಾಮ ಮೇಧಾವೀ ತಪಸೇ ಧೃತಮಾನಸಃ || ೩೦ ||

ದಿಲೀಪಸ್ತು ತತಃ ಶ್ರೀಮಾನಶೇಷಾಂ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಮ್ |
ಪಾಲಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮೇಣ ವಿಜಿತ್ಯ ಸಕಲಾನರೀನ್ || ೩೧ ||

ಭಗೀರಥೋ ನಾಮ ಸುತಸ್ತಸ್ಯಾಸೀಲ್ಲೋಕವಿಶ್ರುತಃ |
ಸರ್ವಧರ್ಮಾರ್ಥಕುಶಲಃ ಶ್ರೀಮಾನಮಿತವಿಕ್ರಮಃ || ೩೨ ||

ರಾಜ್ಯೇಭಿಷಿಚ್ಯ ತಂ ರಾಜಾ ದಿಲೀಪೋಽಪಿ ವನಂ ಯಯೌ |
ಸ ಚಾಪಿ ಪಾಲಯನ್ನರ್ವೀಂ ಸಮ್ಯಗ್ವಿಹತಕಂಟಿಕಾಮ್ || ೩೩ ||

ಮುಮುದೇ ವಿವಿಧೈರ್ಭೋಗೈರ್ದಿವಿ ದೇವಪತಿಯಥಾ |
ಸ ಶುಶ್ರಾವಾತ್ಮನಃ ಪೂರ್ವಂ ಪೂರ್ವಜಾನಾಂ ಮಹೀಪತಿಃ || ೩೪ ||

೩೦. ಆಗ ಮೇಧಾವಿಯಾದ ಅಂಶುಮಂತ ರಾಜನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ದಿಲೀಪ ರಾಜನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೩೧. ತರುವಾಯ ಸಂಪತ್ತಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ದಿಲೀಪ ರಾಜನು ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿಸಿದನು

೩೨. ಆ ದಿಲೀಪನಿಗೆ ಸರ್ವ ಧರ್ಮ-ಅರ್ಥಪರಿಪಾಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲನಾಗಿಯೂ, ಸಂಪತ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿಯೂ, ಅತಿಯಾದ ವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಕೂಡಿದವ ನಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಭಗೀರಥನೆಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪುತ್ರನಿದ್ದನು.

೩೩. ದಿಲೀಪ ರಾಜನು ಆ ಭಗೀರಥನನ್ನು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದನು, ಭಗೀರಥ ರಾಜನು ನಿಷ್ಕಂಟಕವಾದ ಪೃಥಿವಿ ಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದನು.

೩೪. ಆಗ ರಾಜನು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಭೋಗಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು, ಮತ್ತು ಆ ರಾಜನು ತಾನು ಹುಟ್ಟಲು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆದ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ನಿರಯೇ ಪತನಂ ಘೋರಂ ವಿಪ್ರಕೋಪಸಮುದ್ಭವಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಹತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪಿತೃನ್ ಶ್ರುತ್ವಾತಿದುಃಖಿತಃ || ೩೫ ||

ರಾಜ್ಯೇ ಬಂಧುಷು ಭೋಗೇ ವಾ ನಿರ್ವೇದಂ ಪರಮಂ ಯಯೌ |
ಸ ಮಂತ್ರಿಪ್ರವರೇ ರಾಜ್ಯಂ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ತಪಸೇ ಯಯೌ || ೩೬ ||

ಪ್ರಯಯೌ ಸ್ವಪಿತೃನ್ನಾಕಂ ನಿನೀಷುರ್ನ್ಯಪಸತ್ತಮಃ |
ತಪಸಾ ನುಹತಾ ಪೂರ್ವಮಾಯುಷೇ ಕಮಲೋದ್ಭವಮ್ || ೩೭ ||

ಆರಾಧ್ಯ ತಸ್ಮಾಲ್ಲೇಭೇ ಚ ಯಾವದಾಯುರ್ನಿಜೇಸ್ಪಿತಮ್ |
ತತೋ ಗಂಗಾಂ ನುಹಾರಾಜ ಸಮಾರಾಧ್ಯ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ || ೩೮ ||

ವರನಾಗಮನಂ ವನ್ತ್ರೇ ದಿವಸ್ತಸ್ಯಾ ನುಹೀಂ ಪ್ರತಿ |
ತತಸ್ತಾಂ ಶಿರಸಾ ಧರ್ತುಂ ತಪಸಾರಾಧಯಚ್ಛಿವಮ್ || ೩೯ ||

೩೫. ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೋಪದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಘೋರ ಸರಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮರಣ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಃಖಿತನಾದನು.

೩೬. ಮತ್ತು ದುಃಖದಿಂದ ತಾನು ರಾಜ್ಯ, ಬಂಧುವರ್ಗ, ಮತ್ತು ಭೋಗ-ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು, ಅವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೩೭. ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಭಗೀರಥನು ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ ವನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೊದಲು ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಷ್ಯದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನನ್ನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದನು.

೩೮. ಮಹಾರಾಜನೆ! ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದ ಹೊಂದಿದನು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾದೇವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

೩೯. ಮತ್ತು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿಂದ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು, ಹಾಗೂ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಶಿರದಿಂದ ಧರಿಸಲು ಈಶ್ವರನನ್ನು ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದನು.

ಸ ಚಾಪಿ ತದ್ವರಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರದದೌ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ |
ಮೇರೋನೂರ್ಧ್ನ ಸ್ತತೋ ಗಂಗಾಂ ಪತಂತೀಂ ಶಿರಸಾತ್ಮನಃ || ೪೦ ||

ಸಗ್ರಾಹನಕ್ರಮಕರಾಂ ಜಗ್ರಾಹ ಜಗತಾಂ ಪತಿಃ |
ಸಾ ತಚ್ಚಿರಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹಾವೇಗಪ್ರವಾಹಿನೀ || ೪೧ ||

ತಜ್ಜಟಾಮಂಡಲೇ ಶುಭ್ರೇ ವಿಲಿಲೈ ಸಾತಿಗಹ್ಲರೇ |
ಚುಲಕೋದಕವಚ್ಯಂಭೋವಿಲೀನಾಂ ಶಿರಸಿ ಪ್ರಭೋಃ || ೪೨ ||

ವಿಲೋಕ್ಯ ತತ್ರನೋಕ್ಷಾಯ ಪುನರಾರಾಧಯದ್ಧರಮ್ |
ಸ ತಾಂ ಶರ್ವಪ್ರಸಾದೇನ ಲಬ್ಧ್ವಾ ತು ಭುವನಾಗತಾಮ್ || ೪೩ ||

ಅನಿನ್ಯೇ ಸಾಗರಾ ದಗ್ಧಾ ಯತ್ರ ತಾಂ ವೈ ದಿಶಂ ಪ್ರತಿ |
ಸಾನುವ್ರಜಂತೀ ರಾಜಾನಂ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಯಜತಃ ಪಥಿ || ೪೪ ||

೪೦. ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಯಾದ ಶಂಕರನು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಶಿರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ವರವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು, ಆಗ ಗಂಗೆಯು ಮೇರುಪರ್ವತದಿಂದ ಶಂಕರನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದಳು.

೪೧. ಜಗತ್ತುಗಳಿಗೆ ಈಶ್ವರನಾದ ಶಂಕರನು ಮೊಸಳೆ-ಮೀನು ಮುಂತಾದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಂಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದನು. ಮಹಾವೇಗದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಗಂಗೆಯು ಶಿವನ ಶಿರವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು.

೪೨. ಆಗ ಆ ಗಂಗಾ ನದಿಯು ಶುಭ್ರವೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಬಿಡವೂ ಆದ ಮಂಡಲಾ ಕಾರವಾದ ಶಿವನ ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಪ್ರಭುವಾದ ಶಿವನ ಶಿರದಲ್ಲಿ ಆಪೋಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಜಲಬಿಂದುವಿನಂತೆ ಕಾಣದಿರುವುದಾಯಿತು.

೪೩. ರಾಜನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಗಂಗೆಯ ಬಿಡುಗಡೆಗೋಸ್ಕರ ಮತ್ತೆ ಶಂಕರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದನು. ಆಗ ಶಂಕರನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು.

೪೪. ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಗರ ಪುತ್ರರು ದಗ್ಧರಾಗಿದ್ದರೋ ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಗಂಗೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಜಹ್ನುವೆಂಬ ರಾಜಮುಷಿಯು ಯಾಗಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಯಾಗಶಾಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗಂಗೆಯು ಭಗೀರಥ ರಾಜನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದಿತು.

ತದ್ಯಜ್ಞನಾಟನುಖಿಲಂ ಪ್ಲಾವಯಾಮಾಸ ಸರ್ವತಃ |
 ಸ ತು ರಾಜಋಷಿಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಯಜ್ಞನಾಟೀಽಖಿಲೇ ತಯಾ || ೪೫ ||

ಮಗ್ನೇ ಗಂಡೂಷಜಲವತ್ ಸ ಪಪೌ ತಾಮಶೇಷತಃ |
 ಅತಂದ್ರಿತೋ ವರ್ಷಶತಂ ಶುಶ್ರೂಷಿತ್ವಾ ಸ ತಂ ಪುನಃ || ೪೬ ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಾನ್ನೃಪತಿರ್ಲೇಭೇ ಗಂಗಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
 ಉಷಿತ್ವಾ ಸುಚಿರಂ ತಸ್ಯ ನಿಸ್ಯತಾ ಜಠರಾದ್ಯತಃ || ೪೭ ||

ಪ್ರಥಿತಂ ಜಾಹ್ನುವೀತ್ಯಸ್ಯಾಸ್ತತೋ ನಾಮಾಭವದ್ಭುವಿ |
 ಭಗೀರಥಾನುಗಾ ಭೂತ್ವಾ ತತ್ಪಿತೃಣಾಮಶೇಷತಃ || ೪೮ ||

ನಿಜಾಂಭಸಾಸ್ಥಿಭಸ್ಮಾನಿ ಸಿಷೇಚ ಸುರನಿನ್ನುಗಾ |
 ತತಸ್ತದಂಭಸಾ ಸಿಕ್ತೇಷ್ಯಸ್ಥಿಭಸ್ಮಸು ತತ್ತ್ಯುಜಾತ್ || ೪೯ ||

೪೫. ಆಗ ಗಂಗೆಯು ಆ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೇಲಿಸಿದಳು, ಹೀಗೆ ಗಂಗಾನದಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಲು ಆ ರಾಜಋಷಿಯು ಕುಪಿತನಾದನು.

೪೬. ಕೋಪದಿಂದ ಒಂದು ಗುಟುಕು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವಂತೆ ಆ ನದಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ ಪಾನಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಭಗೀರಥ ರಾಜನು ಅಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆ ರಾಜರ್ಷಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದನು.

೪೭. ಸೇವನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಆ ಮಹಾತ್ಮ ರಾಜರ್ಷಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಆ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಹೀಗೆ ಗಂಗೆಯು ಜಹ್ನುರಾಜರ್ಷಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾಲ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದಿರುವುದು.

೪೮. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ನದಿಗೆ ಜಾಹ್ನುವೀ ಎಂದು ಅನ್ವರ್ಥನಾಮವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. ಮುಂದೆ ಗಂಗಾ ನದಿಯು ಭಗೀರಥರಾಜನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಅವನ ಪಿತೃಗಣ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಯಿತು.

೪೯. ಆ ಪಿತೃಗಣದ ಅಸ್ಥಿ, ದೇಹ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನು ಆ ದೇವನದಿಯು ತನ್ನ ತೀರ್ಥದಿಂದ ನೆನೆಸಿದಳು, ಹೀಗೆ ಆ ಪಿತೃಗಳ ಅಸ್ಥಿ ಭಸ್ಮಗಳು ದೇವನದಿಯ ತೀರ್ಥೋದಕದಿಂದ ನೆನೆದು ಪವಿತ್ರವಾದುವು.

ನಿರಯಾತ್ ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ನಷ್ಟಪಾಶಾ ದಿವಂ ಯಯುಃ |

ಏವಂ ಸಾ ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವಾಃ ದಿವಂ ನೀತ್ವಾ ಮಹಾನದೀ || ೫೦ ||

ತೇನೈವ ಮಾರ್ಗೇಣ ಜನಾತ್ ಪ್ರಯಾತಾ ಪೂರ್ವಸಾಗರಮ್ |

ಮೇರೋರ್ಮೂರ್ಧ್ನ ಶ್ಚ ತುರ್ಭೇದಾ ಭೂತ್ವಾ ಯಾತಾ ಚತುರ್ಧಿಶಮ್ || ೫೧ ||

ಚತುರ್ಭೇದತಯಾ ಚಾಭೂತ್ಸ್ಯಾ ನಾನ್ಮಾಂ ಚತುಷ್ಟಯಮ್ |

ಸೀತಾ ಚಾಲಕನಂದಾ ಚ ಸುಚಕ್ಷುರ್ಭದ್ರವತ್ಸಪಿ || ೫೨ ||

ಅಗಸ್ತ್ಯಪೀತಸಲಿಲಾಚ್ಚಿರಂ ಶುಷ್ಕೋದಕಾ ಅಪಿ |

ಗಂಗಾಂಭಸಾ ಪುನಃ ಪೂರ್ಣಾಶ್ಚ ತ್ವಾರೋಽಂಬುಧಯೋಽಭವ್ || ೫೩ ||

ಪೂರ್ಯಮಾಣೇ ಸಮುದ್ರೇ ತು ಸಾಗರೈಃ ಪರಿವರ್ಧಿತೇ |

ಅಂತರ್ಹಿತಾಭವ್ ದೇಶಾ ಬಹವಸ್ತತ್ಸಮೀಪಗಾಃ || ೫೪ ||

೫೦. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಗರ ಪುತ್ರರು ಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತರಾಗಿ ನರಕದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಹಾ ನದಿಯು ಸಮಸ್ತ ಸಗರ ರಾಜ ನಂದನರನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿತು.

೫೧. ಮತ್ತು ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಪೂರ್ವ ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರಿತು, ಮೇರುಪರ್ವತದ ಶಿಖರದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಯಿತು.

೫೨. ನಾಲ್ಕು ಭೇದಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದುದರಿಂದ ನದಿಗೆ ಸೀತಾ, ಅಲಕನಂದಾ, ಸುಚಕ್ಷು ಮತ್ತು ಭದ್ರವತೀ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಪವಿತ್ರ ನಾಮಗಳು ಉಂಟಾದುವು.

೫೩. ಹಿಂದೆ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯು ಜಲಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಒಣಗಿ ಹೋದ ಜಲವುಳ್ಳ ನಾಲ್ಕು ಸಮುದ್ರಗಳು ಮತ್ತೆ ಗಂಗಾನದಿಯ ಜಲದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದುವು.

೫೪. ಸಗರ ಪುತ್ರರಿಂದ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದ್ರವು ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತಿರಲು ಅದರ ಸಮೀಪ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಜಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದುವು.

ಸಮುದ್ರೋಪಾಂತವರ್ತಿನಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಚ ಸಮಂತತಃ |

ಇತಸ್ತತಃ ಪ್ರಯಾತಾಶ್ಚ ಜನಾಸ್ತನ್ನಿಲಯಾ ನೃಪ || ೫೫ ||

ಗೋಕರ್ಣಮಿತಿ ಚ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತು ಯತ್ತನ |

ಅರ್ಣವೋಪಾಂತವರ್ತಿತ್ವಾತ್ ಸಮುದ್ರೇಽಂತರ್ಧಿಮಾಗಮತ್ || ೫೬ ||

ತತಸ್ತನ್ನಿಲಯಾಃ ಸರ್ವೇ ತದುದ್ಧಾರಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ |

ಸಹ್ಯಾದ್ರೇಭ್ಯಗುತಾರ್ದೂಲಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಾ ಯಯುರ್ನ್ಯಸಮ್ || ೫೭ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರಾರ್ಧೇ ಷಟ್ಪಿಂಚಾಶ
ತ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ.

೫೫. ರಾಜನೆ! ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರಾಂತ ಪ್ರದೇಶದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮುಳುಗಿದುವು, ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದ ಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

೫೬. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣವೆಂಬ ಮಹಾ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಸಮುದ್ರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು.

೫೭. ರಾಜನೆ! ತರುವಾಯ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ ಸಮಸ್ತ ಜನರು ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯಿಂದ ಭೃಗುವಂಶತೀಲಕನಾದ ಪರಶುರಾಮನನ್ನು ನೋಡಲು ಇಷ್ಟವುಳ್ಳ ರಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಏವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು
ಮುಗಿದುದು.